2024/1984

16.7.2024

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2024/1984,

15. juuli 2024,

millega toetatakse Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) mitterutiinsete missioonide institutsioonilist üleminekuplaneerimist ning uurimissuutlikkust

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu võttis 12. detsembril 2003 vastu massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia (edaspidi „ELi strateegia“).

(2) Kõnealune ELi strateegia toonitab keemiarelvade väljatöötamise, tootmise, ladustamise ja kasutamise keelustamise ning nende hävitamise konventsiooni (edaspidi „keemiarelvade konventsioon“ või CWC) ja Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) olulist rolli keemiarelvavaba maailma loomisel. Liit on ELi strateegia raames pühendunud tööle, mille eesmärk on ülemaailmne kinnipidamine desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise keskse tähtsusega lepingutest ja kokkulepetest, sealhulgas CWCst.

(3) Liit on alates 2004. aastast toetanud OPCW tegevust järgmiste ühismeetmete ja nõukogu otsustega: nõukogu ühismeede 2004/797/ÜVJP, [1] nõukogu ühismeede 2005/913/ÜVJP, [2] nõukogu ühismeede 2007/185/ÜVJP, [3] nõukogu ühismeede 2007/185/ÜVJP; nõukogu otsus 2009/569/ÜVJP, [4] nõukogu otsus 2012/166/ÜVJP, [5] nõukogu otsus (ÜVJP) 2015/259, [6] nõukogu otsus (ÜVJP) 2019/538, [7] nõukogu otsus (ÜVJP) 2021/1026, [8] mida on muudetud nõukogu otsusega (ÜVJP) 2023/1515, [9] nõukogu otsus (ÜVJP) 2021/2073 [10] ja nõukogu otsus (ÜVJP) 2023/1344 [11].

[1] Nõukogu 22. novembri 2004. aasta ühismeede 2004/797/ÜVJP OPCW tegevuse toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 349, 25.11.2004, lk 63).

[2] Nõukogu 12. detsembri 2005. aasta ühismeede 2005/913/ÜVJP Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) tegevuse toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 331, 17.12.2005, lk 34).

[3] Nõukogu 19. märtsi 2007. aasta ühismeede 2007/185/ÜVJP Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) tegevuse toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 85, 27.3.2007, lk 10).

[4] Nõukogu 27. juuli 2009. aasta otsus 2009/569/ÜVJP Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) tegevuse toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 197, 29.7.2009, lk 96).

[5] Nõukogu 23. märtsi 2012. aasta otsus 2012/166/ÜVJP Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) tegevuse toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 87, 24.3.2012, lk 49).

[6] Nõukogu 17. veebruari 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/259 Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) tegevuse toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 43, 18.2.2015, lk 14).

[7] Nõukogu 1. aprilli 2019. aasta otsus (ÜVJP) 2019/538 Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) tegevuse toetamise kohta massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 93, 2.4.2019, lk 3).

[8] Nõukogu 21. juuni 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/1026 Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) küberturvalisuse ja kübervastupidavusvõime ning infokindluse programmi toetamise kohta massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 224, 24.6.2021, lk 24).

[9] Nõukogu 20. juuli 2023. aasta otsus (ÜVJP) 2023/1515, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2021/1026 Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) küberturvalisuse ja kübervastupidavusvõime ning infokindluse programmi toetamise kohta massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 184, 21.7.2023, lk 37).

[10] Nõukogu 25. novembri 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/2073, millega toetatakse Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) tegevustõhususe suurendamist satelliidifotode abil (ELT L 421, 26.11.2021, lk 65).

[11] Nõukogu 26. juuni 2023. aasta otsus (ÜVJP) 2023/1344, millega toetatakse Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) tegevustõhususe suurendamist (ELT L 168, 3.7.2023, lk 27).

(4) Jätkuv järjekindla ja sihipärase liidu abi andmine OPCW-le on põhjendatud seoses ELi strateegia III peatüki aktiivse rakendamisega. Konkreetselt on vaja täiendavalt toetada OPCW uurimissuutlikkuse tugevdamist mitterutiinsete missioonide institutsioonilise üleminekuplaneerimise raames ning kogutud tõendusmaterjali edastamist, et võimaldada rahvusvahelist vastutuselevõtmist keemiarelvade kasutamise eest Süürias.

(5) Liit peaks seetõttu võtma vastu käesoleva otsuse, et anda vajalikku toetust.

(6) Käesoleva otsuse kohaselt läbiviidava tegevuse tehniline rakendamine tuleks teha ülesandeks OPCW tehnilisele sekretariaadile,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamiseks toetab liit operatiivtegevuse kaudu keemiarelvade väljatöötamise, tootmise, ladustamise ja kasutamise keelustamise ning nende hävitamise konventsiooni rakendamist.

2. Lõikes 1 osutatud tegevuse eesmärgid on:

— teadmiste ja oskusteabe ning uurimismeetodite, protokollide ja tegevuste (nt siirmine jne) lõimimine;

— Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) 26.–28. juuni 2018. aasta otsuse C-SS-4/DEC.3 „Keemiarelvade kasutamisest tuleneva ohuga tegelemine“ punktis 12 sätestatud tõendamisteabe jagamise jätkuv järgimine, et säilitada ja anda teavet asjaomastele uurimisüksustele.

3. Lõikes 1 osutatud tegevuse üksikasjalik kirjeldus on esitatud projektidokumendis.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).

2. Artiklis 1 osutatud tegevuse tehnilist rakendamist teostab OPCW tehniline sekretariaat.

3. OPCW täidab lõikes 2 osutatud ülesannet kõrge esindaja vastutusel. Sel eesmärgil sõlmib kõrge esindaja OPCWga vajalikud kokkulepped.

Artikkel 3

1. Artiklis 1 osutatud tegevuse rakendamiseks ette nähtud lähtesumma on 1 605 447,56 eurot.

2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 ette nähtud lähtesummast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele.

3. Järelevalvet lõikes 1 sätestatud lähtesummast rahastatud kulude nõuetekohase haldamise üle teeb komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon OPCWga rahalist toetust käsitleva lepingu. Rahalist toetust käsitlevas lepingus sätestatakse, et OPCW tagab liidu rahalise panuse nähtavuse, mis vastab selle suurusele.

4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud lepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Ta teavitab nõukogu kõigist raskustest selles protsessis ning teatab lepingu sõlmimise kuupäeva.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja esitab nõukogule OPCW korrapärastele aruannetele tuginedes aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta. Need aruanded on nõukogu poolt tehtava hindamise aluseks.

2. Komisjon annab teavet artiklis 1 osutatud tegevuse rakendamise finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 24 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud lepingu sõlmimisest. Kui kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumise kuupäevast ei ole nimetatud lepingut sõlmitud, kaotab otsus kehtivuse.

Brüssel, 15. juuli 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

NAGY I.

LISA

Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) mitterutiinsete missioonide institutsiooniline üleminekuplaneerimine ning uurimissuutlikkus

1. **Kontekst ja aluspõhimõte**

Euroopa Liit (EL) võttis 2003. aasta detsembris vastu massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegia (ELi strateegia), milles ta tunnistas massihävitusrelvadest tulenevat ohtu rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule. ELi strateegia toonitab keemiarelvade keelustamise konventsiooni (CWC) ja OPCW olulist rolli keemiarelvavaba maailma loomisel. ELi strateegia eesmärgid täiendavad CWC eesmärke. EL ja OPCW on alates ELi strateegia vastuvõtmisest jätkanud koostööd, sealhulgas mitmete ühismeetmete ja otsuste ([1])

OPCW on saanud ELilt pidevat toetust oma volituste täitmisel, mis näitab jätkuvat pühendumust CWC täielikule rakendamisele, kusjuures alates 2004. aastast heaks kiidetud ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ühismeetmete ja otsustega on antud 43,6 miljonit eurot vabatahtlikku toetust. OPCW tervitab ELi jätkuvat pühendumust toetada OPCW jõupingutusi konventsiooni eesmärgi – keemiarelvavaba maailm – täitmisel, aidates seeläbi kaasa rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule. Samuti tervitab OPCW ELi poolt alates 2004. aastast rahastamise kaudu antud toetust, mis hõlmab mitmesuguseid valdkondi, nagu: kontrollikorra kohaldamine ja keemiarelvade varude hävitamine, ülemaailmse kohaldamise edendamine, CWC rakendamine osalisriikide poolt, rahvusvaheline koostöö keemiaalase tegevuse valdkonnas, valmisolek mürgiste kemikaalidega seotud rünnakute ennetamiseks ja neile reageerimiseks, teaduse ja tehnoloogia areng, küberjulgeolek, OPCW keemia- ja tehnoloogiakeskuse ehitamine, olukorrateadlikkus ja satelliitkujutistooted ning keemiarelvade kasutamisest tulenevate ohtude käsitlemine. Lisaks, tunnistades esilekerkivaid probleeme võitluses keemiarelvade uuesti kasutuselevõtmise vastu, tervitab OPCW ka ELi püsivat huvi suurendada oma toetust OPCW uurimis- ja kontrollisuutlikkuse institutsionaliseerimisele.

Pärast kõigi väljakuulutatud keemiarelvavarude hävitamist 2023. aasta juulis on OPCW jätkanud kohanemist hävitamisjärgse etapiga. Sellest tulenevalt on OPCW sekretariaat algatanud teadmiste kaardistamise nende protsesside jaoks, mis on seotud sellega, et säilitada sekretariaadi suutlikkus keemiarelvade kasutamisele ja väidetavale kasutamisele tõhusalt reageerida.

Käesolevat ettepanekut tuleb käsitleda koostoimes nõukogu 26. juuni 2023. aasta otsusega (ÜVJP) 2023/1344 (EL2023) ja 3. väljundi („Tulemuslik reageerimine keemiarelvade väidetavale kasutamisele“) kohaste tegevustega. Nõukogu otsuses (ÜVJP) 2023/1344 sätestatud tegevused on peamiselt seotud käimasolevate uurimistega. Käesolevas ettepanekus keskendutakse kohustustele ja tegevustele pärast uurimiste lõpetamist ja aruannete esitamist.

Ettepanek 2024. aasta ÜVJP rahastamise kohta on kooskõlas OPCW ja tehnilise sekretariaadi prioriteetidega, mis on seotud teadmiste hankimise, eksperditeadmiste integreerimise, infoturbeprotsesside ja -menetluste üksikasjaliku kirjeldamise ning teaduse ja tehnoloogia arengu riskile reageerimisega, mis mõjutab keemiarelvade kasutamist ja sellega seotud ohte. Konkreetsemalt on ettepaneku eesmärk kajastada sõltumatute ja erapooletute uurimistoimingute tulemusi ning muu hulgas nendega seotud dokumenteerimiskohustusi, mis on ette nähtud osalisriikide konverentsi 27. juuni 2018. aasta otsuse C-SS-4/DEC.3 punktiga 12 ja 30. novembri 2023. aasta otsusega C-28/Dec.12. Sekretariaadi poolt otsuse C-SS-4/DEC.3 punkti 21 kohase korra rakendamiseks tehtavate jõupingutuste raames ja kooskõlas otsuse C-28/Dec.12 punktiga 2 on osalisriikide konverents palunud sekretariaadil jätkata jõupingutusi, et säilitada oma suutlikkus uurida keemiarelvade väidetavat kasutamist ja seda suutlikkust suurendada, sealhulgas arendades edasi vahendeid ja meetodeid, näiteks neid, mis puudutavad kohtueksperti isi, tunnistajate küsitlemist, tõendite kogumist, järelevalveahelat, korrapäraste koolituste ja muude asjakohaste tegevuste kavandamist ja läbiviimist ning varasemate missioonide käigus omandatud teadmiste, oskuste ja eksperditeadmiste integreerimist ja säilitamist, ning mis tahes muul viisil, mida peadirektor peab vajalikuks ja asjakohaseks.

([1]) Sealhulgas ühismeede 2004/797/ÜVJP (kehtivus lõppenud); ühismeede 2005/913/ÜVJP (kehtivus lõppenud); ühismeede 2007/185/ÜVJP (kehtivus lõppenud); otsus 2009/569/ÜVJP (kehtivus lõppenud); ühismeede 2012/166/ÜVJP (kehtivus lõppenud); otsus 2013/726/ÜVJP (kehtivus lõppenud); otsus 2015/259 (pikendatud otsusega 2018/294, kehtivus lõppenud); otsus (ÜVJP) 2015/2215 (kehtivus lõppenud); otsus 2017/2302 (pikendatud otsusega 2019/1092, kehtivus lõppenud); otsus 2017/2303 (pikendatud otsustega 2018/1943 ja 2019/2112, kehtivus lõppenud); otsus 2019/538 (pikendatud otsusega 2022/573, kehtivus lõppenud); otsus 2021/1026 (pikendatud otsusega 2023/1515, kehtiv kuni 2024. aasta augusti lõpuni) ja otsus 2021/2073 (kehtiv kuni 2025. aasta detsembri lõpuni); otsus 2023/1344 (kehtiv kuni 2026. aasta juuni lõpuni). kaudu.

OPCW 2024.–2025. aasta programm ja eelarve võeti vastu osalisriikide 28. konverentsil (27. november – 1. detsember 2023). See hõlmab inspektsiooniosakonna käimasolevat ümberkujundamist. Selle kohandamise eesmärk on inkorporeerida ja lõimida Süürias ja mujal läbi viidud mitterutiinsete missioonide raames saadud teadmised ja eksperditeadmised, et integreerida see konkreetne suutlikkus koolituste kaudu sekretariaadi olemasolevatesse asjakohastesse struktuuridesse ja taotluse korral reageerida osalisriikide kasuks. See üleminekuperiood nõuab täiendavaid vabatahtlikke panuseid, mida lisaks 2024.–2025. aasta programmi ja eelarve kaudu kättesaadavatele vahenditele rahastatakse osaliselt ELi ettepanekuga, et kiirendada allpool esitatud eesmärkide ja tegevuste rakendamist, ning OPCW keemia- ja tehnoloogiakeskuse kasutamist.

2. **Kavandatava meetme üldeesmärgid**

ELi nõukogu otsuse üldeesmärk oleks tugevdada sekretariaadi suutlikkust keemiarelvade kasutamisele ja väidetavale kasutamisele tõhusalt ja usaldusväärselt reageerida. Selline toetus aitaks kaasa OPCW volituste rakendamisele. Samuti võimaldaks see õigeaegselt osaleda OPCW kohustuste täitmisel CWC rakendamise raames seoses rahvusvahelise vastutuse alaste jõupingutustega keemiarelvade kasutamise vastu.

3. **Meetme erieesmärgid**

— Teadmiste ja eksperditeadmiste integreerimine uurimismeetoditesse, protokollidesse ja tegevustesse (nt kasutuselevõtt jne).

— Jätkuv kooskõla tõendusmaterjali jagamisega, nagu on ette nähtud otsuses C-SS-4/DEC.3 (punkt 12), et säilitada teavet ja edastada see asjaomastele uurimisüksustele.

4. **Meetme oodatavad väljundid**

— Väljund 1. OPCW valmisoleku- ja reageerimissuutlikkuse institutsiooniline integreerimine keemiarelvade mis tahes uuesti kasutuselevõtu või väidetava kasutuselevõtu ning uute ja/või tekkivate riskide puhul. Järgmiste soovituslike tegevustega:

  — Kaitstud teabe ülekandmine uurimistelt integreeritud platvormile teadmisi käsitleva teabekava alusel, mis on kooskõlas OPCW uute/läbivaadatud institutsiooniliste funktsioonide ja struktuuriga.

  — Keemiarelvade kasutamise või väidetava kasutamisega seotud õppeportfelli (koolitused, materjalid, nagu kompendium, parimad tavad jne) väljatöötamine ja testimine OPCW teadmiste ülekandmise ja jagamise jaoks (et hõlmata asjakohaste eksperditeadmistega teemad, mis üksikasjalikult kajastavad OPCW spetsialiseerumist, mis on saadud Süüria Araabia Vabariigis läbi viidud uurimiste käigus, näiteks: tunnistajate/osalisriikide/ohvrite küsitlemine; keemiarelvade väidetava kasutamisega seotud kohtade haldamine; juhtumite uurimise haldamine ja õiguslik ettevalmistamine; järelevalveahela haldamine jne).

— Väljund 2. Tõendusmaterjali rahvusvahelisele erapooletule ja sõltumatule mehhanismile (IIIM) edastamise võimaldamine ja tugevdamine seoses uurimis- ja tuvastamisrühma (IIT) poolt kooskõlas otsuse C-SS-4/DEC.3 punktiga 12 esitatud aruannetega keemiarelvade kasutamise kohta Süüria Araabia Vabariigis ning toetades rahvusvahelist vastutust keemiarelvade kasutamise eest. Järgmiste soovituslike tegevustega:

  — Soodsa keskkonna loomine, et hallata edusamme, mis puudutavad jagatud teenustega „aruanderühmade“ loomist, mis hõlmab IIT aruannetes sisalduva teabe esitamist ja säilitamist IIIMile edastamiseks.

  — Keemiarelvade kasutamist Ltamenahis käsitlevas IIT esimeses aruandes sisalduva teabe esitamine ja säilitamine edastamise eesmärgil IIIMi taotluste alusel, sealhulgas identifitseerimise, läbivaatamise, redigeerimise, nõusoleku kontrollimise, edastamise ja arhiveerimise protsessid kõigi asjakohaste intsidente käsitlevate dokumentide esialgseks esitamiseks, järelmeetmete võtmiseks ja arhiveerimiseks.

  — Keemiarelvade kasutamist Saraqibis käsitlevas IIT teises aruandes sisalduva teabe esitamine ja säilitamine edastamise eesmärgil IIIMi taotluste alusel, sealhulgas identifitseerimise, läbivaatamise, redigeerimise, nõusoleku kontrollimise, edastamise ja arhiveerimise protsessid kõigi intsidente käsitlevate dokumentide puhul.

— Keemiarelvade kasutamist Doumas käsitlevas IIT kolmandas aruandes sisalduva teabe esitamine ja säilitamine edastamise eesmärgil IIIMi taotluste alusel, sealhulgas identifitseerimise, läbivaatamise, redigeerimise, nõusoleku kontrollimise, edastamise ja arhiveerimise protsessid kõigi intsidente käsitlevate dokumentide puhul.

— Keemiarelvade kasutamist Mareas käsitlevas IIT neljandas aruandes sisalduva teabe esitamine ja säilitamine edastamise eesmärgil IIIMi taotluste alusel, sealhulgas identifitseerimise, läbivaatamise, redigeerimise, nõusoleku kontrollimise, edastamise ja arhiveerimise protsessid kõigi intsidente käsitlevate dokumentide puhul.

5. **Lõplikud toetusesaajad**

Toetusesaajate hulka kuuluvad: OPCW sekretariaadi töötajad ja meeskonnad; ning CWC sidusrühmad, sealhulgas osalisriigid, riiklikud asutused, kodanikuühiskond, rahvusvahelised ja valitsustevahelised organisatsioonid jne.

6. **Kestus**

Rahastamine käesoleva projekti raames toimub eeldatavasti 24-kuulise rakendusperioodi jooksul.